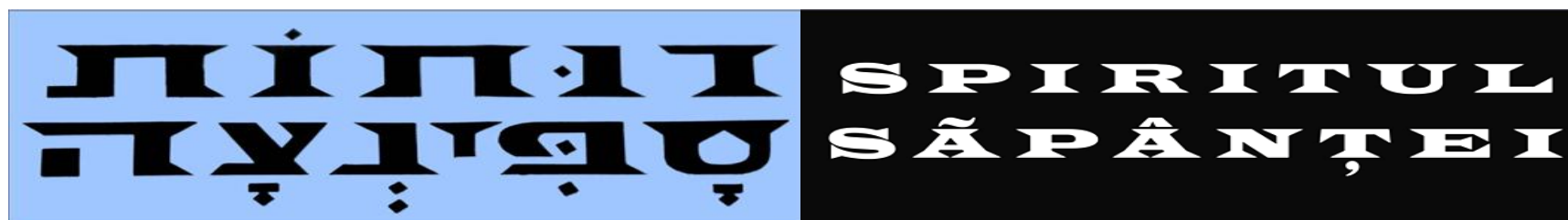

גלריית הבית בדפנה בעומר רח' רותם סמוך לבית מס' 40

"רוחות ספינצה", הוא מיזם רומני-ישראלי לאמנות מסורתית ואמנות עכשווית, פרי יוזמתו של פרופ' חיים מאור, אמן, מרצה במחלקה לאמנויות ואוצר הגלריות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב

בתערוכה מוצגות עבודותיהם של שלושה אמנים שנפגשו בכפר ספינצה שברומניה למימוש הפרויקט.

חיים מאור - אמן ישראלי יהודי, נורה (אלאונורה) סטנשו - אמנית ישראלית יהודיה ממוצא רומני והאמן דומיטרו פופ טינקו - אמן רומני נוצרי-אורתודוקסי מהכפר ספינצה שבצפון רומניה אשר ממשיך את מורשתו של מייסד "בית הקברות השמח" בספינצה, סטאן פאטראש ז"ל.

הבאתו של דומיטרו פופ טינקו התאפשרה באמצעות מכון התרבות הרומני בישראל וחברת התעופה טארוס.

התערוכה "רוחות ספינצה" מציגה דיאלוג אמנותי משותף בין האמנים עצמם ובין האמנות והפולקלור שהחל בשנת 2007. שיאו של הדיאלוג התקיים באוגוסט 2012 כאשר נורה סטנשו וחיים מאור שהו במשך חודש ימים בכפר ספינצה וקיימו קשרים אישיים עם תושבי המקום ובעקבות זאת נוצרה התערוכה.

בתערוכה מוצגים ציורים, רקמות, ועבודות וידאו שנוצרו בשנים 2007-2013 ובעיקר בחודשים אוגוסט- ספטמבר 2012 בהם שהו האמנים הישראלים בספינצה.

דברי האמנים על הפרויקט המיוחד:

חיים מאור

"זה היה מפגש עם מקום שעדיין לא התבטל בפני מאפייני הגלובליזציה ויש בו "גאוה מקומית" על יכולתו לחיות ולהחיות את תרבותו שלו, הייחודית, המסורתית והתמימה- לכאורה. הקשר ההדוק עם משפחתו של האמן המארח דומיטרו פופ טינקו ועם תושבים נוספים של הכפר; ההשפעה של הטבע והצבע האופייניים לספינצה; הסיפורים של זקני המקום על היהודים החרדים שחיו לצדם בכפר עד לשואה והנוכחות של "רוחות הרפאים" (השרידים-עקבות שהם הותירו במקום) - כל אלה ועוד עוררו אותנו ליצירת עבודות מגוונות בצילום, בוידיאו, בציור, ברקמה ובמיצב שהתייחסו לרוחות ספינצה בהווה ובעבר. דומיטרו פופ טינקו, ממשיכו של סטאן פאטראש (Stan Pătras) בהכנת המציבות לבית הקברות הנודע בכינויו "בית הקברות השמח" ("Cemetery Vesel"), הכין לתערוכה סדרת דיוקנאות של דמויות מספינצה ושל האמנים האורחים, מגולפים וצבועים בצבעוניות עזה על לוחות עץ.

המפגשים היו מפריס לשני הצדדים מתוך כבוד והערכה הדדית ליצירתו של כל צד, בלי לנסות לכפות את עמדתו של האחד על השני. בסופו של דבר, התערוכה מורכבת משלוש נקודות מבט סגנוניות אודות דיוקנאות, מקום, זיכרון והנצחה, שיח בין יהדות ונצרות, אמנות, אומנות ופולקלור. עם זאת, במבט מעמיק בעבודות שעשינו ניתן לחוש כיצד אנו - האמנים החיצוניים - 'האחרים' - הושפענו מרוח המקום אך גם הבאנו את הניואנסים הפרשניים שלנו לרוח זו, כשם שגם האמן המקומי נפתח לגישות ולאופציות האחרות שאנו הצענו לו בהתייחסות לאמנותו".

נורה סטנשו

"כשנעניתי להשתתף בפרויקט הזה לא ידעתי לאן יוליכו אותי מחשבותיי ואילו עבודות אצור. ההתנסות הזו, במשך חודש ימים בספינצה, היתה כניסה לעולם שונה מן היום-יום שלי, שלם ועשיר בצבע, רגשות וחוויות. השהייה בספינצה גרמה לשינוי בסגנון עבודתי הן בנושאים והן בחומרי העבודה. עבורי, היה זה ניסיון מרתק של יצירה מתמשכת במשך חודש ימים מן הבוקר עד הערב. פגשתי אמנים בתחומים שונים וגיליתי כיצד הם משפיעים עלי מבחינה אמנותית. העבודות בתערוכה הן רק לגימה אחת ממה שאני חשה שאגרתי לקראת יצירה עתידית שלי. לעיתים אנשים מזלזלים באמנות מסורתית-נאיבית אבל אני הרגשתי כיצד האמנות הרומנית הזו נתנה לי השראה לאמנות עכשווית. כל זאת, אם מוכנים לפתוח ולהרחיב את השערים של האמנות. אני מודה לפרופ' חיים מאור שבאמצעות הידע והניסיון שלו עזר לגבש תערוכה ייחודית זו".

דומיטרו פופ טינקו:

"החודש בו ביליתי בחברתם של חיים מאור ונורה סטנשו היה מדהים. ההתנסות הזו היתה טובה מאוד עבורי כיוון שלמדתי מהם שאני יכול לבצע דברים רבים יותר ממה שאני בעצם עושה. עם שני האנשים יוצאי הדופן הללו היתה לי הזדמנות לקחת את אמנותי למקומות אחרים ממה שאני רגיל. בדרך כלל, אני עובד על הכנת מציבות ל'בית הקברות השמח'. אולם לתערוכה זו הכנתי מספר עבודות ובהן דיוקנאות וסצנות של חיי היום יום בספינצה. בזכות אמנים כמו חיים ונורה ניתנה לי הזדמנות שאנשים ממקומות אחרים בעולם יכירו אותי ואת הציור והפיסול הנאיבי שנעשה פה, בקצה העולם, בכפר ספינצה וב'בית הקברות השמח' שבו. חיים מאור מנסה להעניק ערך ופרסום לאמנות המסורתית שלנו כיוון שכאן ברומניה היא אינה זוכה לדי הערכה. עד היום איש לא ניסה לבצע פרויקט אשר דומה ל'רוחות ספינצה', הפרויקט המשותף שלנו שמעניק הכרה ומעמד שווה לאמנות מסורתית ולאמנות עכשווית. התערוכה שלנו שהוצגה בעיר ביסטריצה-נסאוד היתה צעד ראשון להכרה זו. הרבה תודות לחיים ולנורה שנתנו אמון בי ובאמנותי. אני מקווה שרק טוב יצא מכך."

אני מברכת את פרופ' חיים מאור על היוזמה לקיים קשר אמנותי בין רומניה לישראל. האמנות יכולה לאפשר את חיזוק הקשר בין אנשים, בין מדינות ובין ארצות.

אני מודה לנורה סטנשו ולדומיטרו פופ טינקו על השתתפותם בתערוכה.

אני מודה לפרופ' חיים מאור על שבחר להציג את התערוכה המיוחדת הזאת בגלריית הבית בדפנה בעומר.

פאולה עובדיה – אוצרת התערוכה